

MINIMÁLNYŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

PATOLOGICKÁ ANATÓMIA

1. Charakteristika špecializačného odboru

Patologická anatómia je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá etiopatogenetickou a morfológicko-funkčnou diagnostikou chorôb počas života človeka a smrti, a to zhodnotením výsledkov laboratórneho vyšetrenia všetkých z tela pacienta odobratých vzoriek buniek a tkanív s využitím morfológických a ďalších špeciálnych analýz. Poskytuje a interpretuje výsledky diagnostiky choroby a určenia jej príčin, ako aj prediktívno-prognostických parametrov chorobného stavu, čím prispieva k voľbe optimálnej terapie.

2. Dĺžka špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium trvá najmenej 5 rokov.

3. Požiadavky na zaradenie do špecializačného štúdia

Odborná spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolání lekár.¹⁾

4. Obsah a rozsah špecializačného štúdia

A. Teoretické vedomosti

1. makroskopická a mikroskopická patológia,
2. ultraštruktúrna a molekulová patológia,
3. patologicko-anatomická pitva,
4. biológia, morfológia a funkcia ľudských tkanív a orgánov v zdraví,
5. odber, transport a ďalšie spracovanie odobratých buniek, tkanív a telesných tekutín v laboratóriách pracovísk patológie,
6. regresívne a metabolické chorobné zmeny buniek, tkanív a orgánov,
7. progresívne chorobné zmeny buniek, tkanív a orgánov,
8. poruchy rastu ľudského organizmu a jeho súčastí, vrátane vedomostí z teratológie,
9. zápalové zmeny,
10. lokálne a celkové poruchy krvnej a lymfatickej cirkulácie,

---

¹⁾ § 33 a 33a zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

11. príčiny vzniku (etiologická patológia) a priebehu chorôb (kauzálna formálna patogenéza), vrátane environmentálnej patológie,
12. imunopatológia (patológia imunodeficitových, imunoproliferatívnych hyperergických a autoimunitných ochorení, patológia protinádorovej a transplantlačnej imunity), príčiny a spôsoby vzniku nádorových ochorení,
13. systematika a klasifikácia nádorových ochorení,
14. určovanie typu, biologickej povahy, stupňa malignity, štádia a sledovania priebehu nádorového ochorenia, ako aj určovania jeho významných prognostických a prediktívnych faktorov (s využitím metodológie imunohistochemických a molekulovo-biologických analýz),
15. špeciálna patológia chorôb jednotlivých systémov ľudského organizmu (napríklad kardiorespiračného, hemopoetického, lymfatického, gastrointestinálneho, uropoetického, pohlavného, nervového, pohybového, endokrinného systému, chorôb novorodenca, kože a zmyslových ústrojov),
16. kódovanie, registrácia, elektronické spracovanie údajov a ďalšie hlásenie infekčných a nádorových, prípadne ďalších ochorení,
17. nové metódy laboratórnej analýzy v odbore a jej interpretácia a využitie pre klinickú prax,
18. metódy molekulovej biológie a molekulovej patológie v bioptickej diagnostike, praktické postupy a interpretácia,
19. digitalizácia v patológii, využitie umelej inteligencie v diagnostike, nové trendy v patologickej anatómii.

A.1 Všeobecné témy

1. právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti, vrátane vedomostí o princípoch bezpečnosti pri práci,
2. zdravotnícka etika,
3. manažment práce na pracoviskách patológie, mechanizmy externej a internej evalvácie kvality práce, spôsoby a metódy konzultačnej činnosti v odbore.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.1 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

B. Praktické zručnosti

B.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
bioptická histopatologická diagnostika s využitím histologických, histochemických a imunohistochemických metód	-	5000
gynekologické cytologické vyšetrenia	-	2000
negynekologická cytológia	-	1000
pitvy a nekroptická diagnostika, vrátane pitiev detí a ich nekroptických histopatologických vyšetrení	-	50 samostatných pitiev

B.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

Pracovisko	Dĺžka
pracovisko patologickej anatómie, z toho najmenej: pracovisko patologickej anatómie výučbového zdravotníckeho zariadenia vzdelávacej ustanovizne	60 mesiacov, z toho najmenej: 3 mesiace

C. Návik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti C. absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu v období kratšom ako 10 rokov, nemusí ich opakovane absolvovať.

5. Ukončenie špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred skúšobnou komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

6. Výstupné vedomosti a zručnosti

1. ovládať základné princípy fixácie a ďalšieho spracovania buniek, tkanív a telesných tekutín v laboratóriách pracoviska patologickej anatómie,
2. ovládať štandardné postupy excidovania bioptického materiálu,
3. ovládať princípy histologickej svetelnej a fluorescenčnej vyšetrovacej techniky,
4. poznať princípy cytologických, histologických, cytochemických a histochemických, imunohistochemických a in situ hybridizačných metód laboratórnej práce v patológii, ich možností a limitov,
5. poznať základné princípy molekulo-biologickej analýzy buniek a tkanív a spôsoby ich využitia pre bioptickú diagnostiku,
6. vedieť analyzovať klinické a laboratórne nálezy, racionálne indikovať potrebné laboratórne postupy a navrhovať algoritmy diagnostických postupov v bioptickej praxi,
7. vedieť posúdiť reprezentatívnosť vyšetrovanej vzorky, limity jej diagnostickej výpovede a určenia postupu pre jej vyšetrenie na špecializovanom pracovisku,
8. vedieť sa zapojiť do racionálnej medziodborovej a zahraničnej spolupráce v diagnostickom procese,
9. ovládať informačné systémy a manažment pracoviska patológie,
10. vedieť komunikovať s klinickými pracoviskami (odosielateľmi materiálov na bioptické vyšetrenie) a interpretovať bioptický záver v kontexte klinického stavu pacienta,
11. vedieť interpretovať a predniesť patologicko-anatomické nálezy a podieľať sa na príprave klinicko-patologických seminárov,

12. ovládať princípy vedeckej analýzy bioptických vyšetrení a jej interpretácie formou prednáškových a publikačných výstupov,
13. ovládať zásady makroskopickej a mikroskopickej diagnostiky chorobných procesov v rámci nekropsie,
14. ovládať zásady pitevnej techniky a odberu nekroptického materiálu na mikroskopické, mikrobiologické, genetické, toxikologické, prípadne iné vyšetrenie,
15. vedieť interpretovať nekroptické nálezy v kontexte klinicko-laboratórných nálezov a hodnotenia úrovne poskytovania zdravotnej starostlivosti.